

Міністерство освіти і науки України
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МОРСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Навчально-науковий морський гуманітарний інститут
Кафедра «Філологія»

СИЛАБУС

Навчальної дисципліни: Актуальні напрямки сучасного перекладознавства

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень,	
Програма навчання	Освітньо-професійна	
Галузь знань	03	Гуманітарні науки
Спеціальність	035	Філологія
Освітня програма	Технічний переклад у сфері морського бізнесу	
Цикл дисципліни	Вибіркова	
Курс та семестр	3 курс, 6 семестр	
Обсяг дисципліни	3 кредити ECTS / 90 академічних годин	
Види аудиторних занять	Лекційні та Практичні заняття	
Індивідуальні та (або) групові завдання	-	
Форми контролю	Залік	

Викладач:

Юхимець Світлана Юріївна кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри «Філологія», yukhymets.svetlana@gmail.com, Пишняк Валентина Олександрівна, старший викладач кафедри філології, tinaia.isso@gmail.com.

Метою дисципліни «Актуальні напрями сучасного перекладознавства» є ознайомлення студентів із сучасним станом науки про переклад, підготувати фахівців, що володіють спеціальними знаннями в області сучасного вітчизняного та зарубіжного перекладознавства, вміннями здійснювати критичний аналіз перекладів текстів з іноземної мови на українську та навпаки і навиками перекладу та редагування текстів різних жанрів і дискурсів.

Програмні результати навчання.

ПРН01. Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та іноземними мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.

ПРН02. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.

ПРН03. Організовувати процес свого навчання й самоосвіти.

ПРН06. Використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих задач і проблем професійної діяльності.

ПРН07. Розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів.

ПРН12. Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні

явища і процеси, що їх зумовлюють.

ПРН16. Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, уміти застосовувати їх у професійній діяльності.

ПРН17. Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної

ПРН21. Володіти концептуально-методологічними знаннями про сутність лінгвістичних та перекладознавчих явищ для аналізу та розв'язання конкретних перекладознавчих проблем, навички використання термінологічного апарату перекладознавства, уміння перенести знання та вміння у перекладацьку практику письмового і усного перекладу різногалузевих текстів, використання новітніх перекладознавчих теорій та їх інтерпретацій;

Очікувані результати навчання:

Здобувач вищої освіти:

- 1) знає витоки, основні положення, сучасний стан і цілі провідних наукових шкіл і напрямів вітчизняних і зарубіжних досліджень в галузі перекладознавства;
- 2) усвідомлює теорії, концепції та методологічні принципи сучасного перекладознавства;
- 3) диференціює дослідницькі методики, прийоми, використовувані в процесі здійснення науково-дослідницької діяльності в галузі перекладознавства.

Здобувач вищої освіти вміє:

- 1) застосовувати знання основних теорій перекладу для інтерпретації та подолання проблем перекладу, вираження власної точки зору;
- 2) самостійно оцінювати та інтерпретувати інформацію в лінгвістичному та перекладознавчому аспектах.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№п/п	Назва тем, змістовних блоків та модулів	Кількість годин			
		лекції	практичні	лабораторні	самостійні
1	2	3	4	5	6
1	Тема 1. Переклад як фундамент для створення умов взаєморозуміння і співпраці різних націй і етносів. Актуальні проблеми сучасного перекладознавства. Вплив глобалізації на цілі, критерії та оцінки перекладацької діяльності.	4	2		10
2	Тема 2. Перекладацькі пріоритети та їх відображення в принципах, прийомах і засобах різних видів перекладу. Вплив лінгвістики, літературознавства та філософії на розробку перекладацьких концепцій. Співіснування лінгвістичних та позалінгвістичних теорій і концепцій перекладу - відмінна риса перекладознавства початку 21-го століття. Проблема універсальної теорії перекладу. Відмінні риси перекладів художньої літератури від перекладів текстів інших жанрів.	4	4		10
3	Тема 3. Дескриптивне перекладознавство. Полісистемні теорії перекладу.	2	2		10

	Індуктивний підхід. Взаємовідносини мовної системи і сфери спілкування. Концепція Ю.Тинянова. Канонізація засобів вираження. Ізраїльське перекладознавство. Івен-Зохар. Г. Турі. Поняття перекладацької норми. Перенесення культурно-історичних фактів у іншомовну культуру. Відхід від індуктивного і «наукового» полісистемного підходу в сторони дедуктивного і менш формалістичного.				
4.	Тема 4. Проблеми художнього перекладу Проблеми художнього перекладу в європейському та американському перекладознавстві. Дискурсивний підхід. Ідеологізація критеріїв оцінки перекладу як виду соціальної діяльності. Вплив перекладних текстів художньої літератури на її еволюцію. Переклади як спосіб перенесення духовних цінностей в культуру мови перекладу. Про право перекладача на внесення змін в оригінальний текст. Переклад як перетворення розумових образів в словесні.	2	2		10
5.	Тема 5. Культурна модель перекладу Роль культурного середовища у формуванні критеріїв адекватності перекладу. Моделі постколоніального перекладознавства. Переклад як «переломлений» текст. Переклад як текст, який породжує «суб'єкт ідеологічного впливу» і засіб зміни ідеологічних цінностей. Переклад і фемінізм. Ідеї Т.Ніраньяни, Г. Співак. Інтерпретація перекладу як форми «антропофагії» або «канібалізму». Ідеї бразильських теоретиків Х. і А. де Кампос. Переклад як загроза національно-етнічної ідентичності. Горизонти сучасного перекладознавства.	4	4		20
Всього		16	14		60

КОНТРОЛЬ ТА ОЦІНКА РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Контроль навчальних досягнень здобувачів освіти за дисципліною забезпечується за допомогою поточного та підсумкового контролю.

Поточний контроль успішності - це систематична перевірка знань студентів, що проводиться викладачем під час аудиторних занять.

Підсумковий контроль успішності проводиться у формі заліку або екзамену.

Порядок проведення контролю успішності та оцінювання результатів навчання встановлено Положенням про організацію освітнього процесу в ОНМУ.

Система модульно-рейтингового контролю результатів навчання студентів спеціальності 035 Філологія ОНМУ, перший (бакалаврський) рівень, ОП «Технічний переклад у сфері морського бізнесу» однакова для всіх дисциплін і має таку структуру:

№ з/п	Форма підсумкового контролю	Види навчальної діяльності	Максимальна кількість балів
1.	Передбачений підсумковий контроль – диференційований залік	Аудиторна та самостійна навчальна робота	50
		Залікова контрольна робота	50

КОНТРОЛЬНІ ПИТАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ ОЦІНКИ ЯКОСТІ ЗАСВОЄННЯ ДИСЦИПЛІНИ

1. Переклад як фундамент для створення умов взаєморозуміння і співпраці різних націй і етносів.
2. Актуальні проблеми сучасного перекладознавства.
3. Вплив глобалізації на цілі, критерії та оцінки перекладацької діяльності.
4. Вплив лінгвістики, літературознавства та філософії на розробку перекладацьких концепцій.
5. Співіснування лінгвістичних та позалінгвістичних теорій і концепцій перекладу - відмінна риса перекладознавства початку 21-го століття.
6. Проблема універсальної теорії перекладу.
7. Відмінні риси перекладів художньої літератури від перекладів текстів інших жанрів.
8. Полісистемні теорії перекладу.
9. Індуктивний підхід.
10. Взаємовідносини мовної системи і сфери спілкування.
11. Концепція Ю.Тинянова.
12. Канонізація засобів вираження.
13. Ізраїльське перекладознавство. Івен-Зохар. Г. Турі.
14. Поняття перекладацької норми.
15. Перенесення культурно-історичних фактів у іншомовну культуру.
16. Відхід від індуктивного і «наукового» полісистемного підходу в сторони дедуктивного і менш формалістичного.
17. Проблеми художнього перекладу в європейському та американському перекладознавстві.
18. Дискурсивний підхід.
19. Ідеологізація критеріїв оцінки перекладу як виду соціальної діяльності.
20. Вплив перекладних текстів художньої літератури на її еволюцію.
21. Переклади як спосіб перенесення духовних цінностей в культуру мови перекладу.
22. Про право перекладача на внесення змін в оригінальний текст.
23. Переклад як перетворення розумових образів в словесні.
24. Роль культурного середовища у формуванні критеріїв адекватності перекладу.
25. Моделі постколоніального перекладознавства.
26. Переклад як «переломлений» текст.
27. Переклад як текст, який породжує «суб'єкт ідеологічного впливу» і засіб зміни ідеологічних цінностей.
28. Переклад і фемінізм.
29. Ідеї Т.Ніраньяни, Г. Співак.
30. Інтерпретація перекладу як форми «антропофагії» або «канібалізму».
31. Ідеї бразильських теоретиків Х. і А. де Кампос.
32. Переклад як загроза національно-етнічної ідентичності.
33. Горизонти сучасного перекладознавства.

ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Основна література

1. Демецька В.В. Теорія адаптації: крос-культурні та перекладознавчі проблеми: Монографія. – Херсон: МЧР «Норд», 2006. – 378 с.
2. Зорівчак Р.П. Реалія і переклад (на мат-лі англomовних перекладів української прози). – Львів: ун-ту, 1989. – 216 с.
3. Genzler E. Contemporary Translation Theories / E. Genyler. –London – N.-Y. : Routledge. 1993. – 60 p.

Допоміжні джерела

1. Exploring Translation Theories, 2nd edition, Anthony Pym. New York and Routledge : 2014.
2. The Craft of Translation, eds. John Biguenet and Rainer Schulte Chicago : University of Chicago Press, 1989.
3. Jhon Benjamins e-platform
<https://www.jbe-platform.com/content/journals/10.1075/babel.37.4.14top>